

Focus werkzaamheden ACM 2022

Focus werkzaamheden ACM 2022

De missie van de ACM is om te zorgen dat markten goed werken voor mensen en bedrijven, nu en in de toekomst. In goed functionerende markten concurreren bedrijven eerlijk met elkaar en benadelen zij niemand met oneerlijke praktijken. De ACM beschermt mensen en bedrijven tegen misleiding en misbruik van marktmacht.

De ACM ziet toe op de concurrentie- en consumentenbeschermingsregels op de meeste markten. In enkele specifieke markten waar sprake is van monopolies reguleren we ook de tarieven voor consumenten, zoals bij energiedistributie. Om mensen en bedrijven vooraf te beschermen tegen marktmacht beoordeelt de ACM fusies. Daarnaast helpen we door middel van voorlichting consumenten hun recht te halen. En vanuit onze toezichtervaring adviseren we beleidsmakers op het gebied van regulering. De ontwikkelingen die de ACM ziet, spelen vaak ook in andere landen of op terreinen waar ook andere toezichthouders bevoegd zijn. Daarom werken we nauw samen met markttoezichthouders in binnen- en buitenland, met vertegenwoordigers van consumenten en bedrijven en met vele andere organisaties om markten goed te laten werken.

Toezicht op markten, oog voor alle mensen

De regels die de ACM handhaaft zijn gericht op mensen en bedrijven. De ACM vindt het belangrijk dat markten goed werken voor alle mensen, ook voor mensen die zich in een kwetsbare positie bevinden of minder dan gemiddeld zelfredzaam zijn. Daarvoor moeten wij goed in contact staan met de mensen voor wie we het uiteindelijk doen. Juist ook met mensen die ons moeilijker weten te vinden. De ACM werkt al samen met maatschappelijke organisaties om beter vindbaar en benaderbaar te worden. Daarnaast blijven we zoeken naar nieuwe manieren om signalen en perspectieven van zoveel mogelijk mensen mee te nemen in wat we doen. Zo voorkomen we dat we marktproblemen over het hoofd zien. Of dat we oplossingen kiezen die maar voor een deel van de mensen werken. Het komende jaar geeft de ACM de initiatieven verder vorm.

ACM Agenda 2022-2023

De ACM wil niet alleen overtredingen bestraffen, maar ook onderliggende oorzaken aanpakken en herhaling voorkomen. Het gaat om het bereiken van maatschappelijk effect. Dit vraagt om een goed oog voor de omgeving, en om keuzes waar we onze inzet op richten. Eens per twee jaar stelt de ACM daarom een aantal agendathema's vast. In 2022-2023 geeft de ACM prioriteit aan drie onderwerpen:

1. Energietransitie en verduurzaming
2. Digitale economie
3. Woningmarkt

Energietransitie en verduurzaming

Het tegengaan van klimaatverandering staat hoog op de politieke en maatschappelijke agenda. De ACM wil met haar toezichtstaken maximaal bijdragen aan de energietransitie en de Nederlandse verduurzamingsopgave. Tegelijkertijd onderstreept de huidige energiecrisis het urgente, continue belang van betaalbaarheid en leveringszekerheid van energie. Faillissementen van leveranciers hebben bij financieel kwetsbare mensen soms tot schrijnende situaties geleid. De ACM heeft in deze periode de leveringszekerheid goed kunnen borgen, maar heeft geworsteld met beperkte mogelijkheden om consumenten te beschermen tegen de financiële gevolgen van faillissementen. In 2022 evalueert de ACM haar inzet van (toezicht)instrumenten tijdens de energiecrisis. Ondertussen gaat de ACM onverminderd door met het scheppen van voorwaarden voor een duurzamere energievoorziening. Daarnaast draagt de ACM bij aan duurzamere producten en diensten, onder andere door te handhaven op misleidende duurzaamheidsclaims.

In 2022 gaat de ACM onder meer:

- toetsen of de netbeheerders de noodzakelijke investeringen doen om hun netcapaciteit uit te breiden én de kwaliteit van de netten op peil te houden. De ACM heeft daarbij ook aandacht voor de keuzes die netbeheerders daarbij maken in het licht van de energietransitie;
- ruimte geven aan netbeheerders om te experimenteren met nieuwe energiedragers zoals het transport van waterstof;
- bijdragen aan het oplossen van drukte op het stroomnet (de zogeheten congestie waardoor het net de uitbreiding van vraag of aanbod van energie niet aankan). Dat doet zij door scherp te letten op redelijke aansluittermijnen voor netbeheerders en daarvoor een norm te ontwikkelen. Verder zal de ACM normen vaststellen voor het omgaan met congestie;
- met beleidsmakers in gesprek over de inrichting van de energiemarkt voor consumenten, op basis van onze ervaringen met het toezicht in de energiecrisis;
- ruimte geven voor duurzaamheidsafspraken tussen concurrerende bedrijven (onder voorwaarden), vooruitlopend op Europese afspraken;
- verder met het aanpakken van misleidende duurzaamheidsclaims bij producten en diensten.

Digitale economie

Als toezichthouder voor consumentenbescherming en handhaver van concurrentieregels kijkt de ACM kritisch naar ontwikkelingen in de digitale economie. Risico's in de digitale wereld zijn deels anders dan die in de 'analoge' economie. Zo zorgt de dynamiek in de digitale economie ervoor dat er sneller dominante spelers ontstaan, zoals grote platforms, waarvan consumenten en bedrijven afhankelijk zijn. Ook kunnen bedrijven online consumenten steeds meer sturen en beïnvloeden. Algoritmes zijn een belangrijke motor achter deze dynamiek. In haar toezicht op misbruik van marktmacht en misleiding van consumenten zal de ACM veel samenwerken met toezichthouders in binnen- en buitenland. Daarnaast zorgt de ACM dat mensen en bedrijven voor een redelijke prijs toegang hebben tot een goed werkende digitale infrastructuur.

In 2022 gaat de ACM onder meer:

- ontoelaatbare beïnvloeding van (jonge) consumenten in digitale ecosystemen zoals games aanpakken;
- nep-engagement zoals oneerlijke reviews en likes aanpakken;
- online diensten en platforms op onbillijke algemene voorwaarden aanspreken;
- de marktstudie naar *cloudservices* afronden;
- een leidraad 'ICT in de zorg' uitbrengen om de concurrentieregels voor ICT-leveranciers en andere marktpartijen in de zorg te verduidelijken;
- besluiten nemen over toegang voor telecomaanbieders zonder eigen netwerk tot vaste netwerken;
- de randvoorwaarden voor het uitschakelen van 2G en 3G en mogelijke samenwerking tussen marktpartijen bij de uitrol van 5G verder verduidelijken.

Woningmarkt

Er is in Nederland sprake van grote krapte op de woningmarkt. Voor veel mensen is het moeilijk om een betaalbare woning te vinden. Op de woningmarkt speelt de ACM een bescheiden rol, maar de bescherming van consumenten tegen oneerlijke praktijken door aanbieders op de (huur- en koop-) woningmarkt verdient extra aandacht. Ook zal de ACM onderzoek doen of verstoringen van de mededinging bijdragen aan de krapte op de woningmarkt.

In 2022 gaat de ACM onder meer:

- een marktstudie uitvoeren naar de marktmacht op de grondmarkt, met bijzondere aandacht voor 'stalled sites', grond waarop wel mag maar niet wordt gebouwd;
- toezicht op huurbemiddelaars en makelaars aanscherpen, om onterechte bemiddelingskosten aan te pakken. Daarnaast gaat zij via haar consumentenloket ACM ConsuWijzer meer voorlichting geven aan woningzoekenden over welke kosten een huurbemiddelaar wel en niet in rekening mag brengen.

Verdere accenten van de ACM in 2022

- Wij beschermen consumenten tegen handelaren die inspelen op urgente situaties. Denk aan spoeddiensten zoals slotenmakers en ontstoppingsdiensten. Verder waken we ervoor dat burgers die online op zoek gaan naar een overheidsdienst niet ongewild bij een commerciële intermediair terechtkomen, door toe te zien op oneerlijke online wervingspraktijken van dergelijke intermediairs.
- Wij hebben een nieuwe toezichtstaak op basis van de wet 'Oneerlijke Handelspraktijken Landbouw'. Deze wet versterkt de onderhandelingspositie van boeren, tuinders en vissers tegenover grotere afnemers. Mensen kunnen bij de ACM terecht met signalen over oneerlijke handelspraktijken in deze sector.
- Wij intensiveren de detectie en handhaving van machtsmisbruik op de markt voor geneesmiddelen. In 2022 let de ACM daarbij in het bijzonder op excessieve prijzen en belemmeringen voor toetreding op het moment dat het patent van dure medicijnen is vervallen.
- Wij denken actief mee met beleidsmakers over hoe de gewenste versterking van regie en samenwerking in de zorg vorm kan worden gegeven. Daarbij hebben we speciale aandacht voor het voorkomen van machtsposities en ruimte voor een divers en innovatief zorgaanbod.